

Priloga „Gorenjcu“ števil. 18 z dne 6. maja 1906.

Jeseniške razmere.

Komaj poldrugo leto je minilo od tistega časa, ko je dalo vodstvo «Slovenske ljudske stranke» Zabukovcu, župniku v narodno izpostavljeni občini Jesenice, nalog, odgovoriti ondodnim narodnjakom pri spravnih akcijah: «Ljubši nam je Nemeč, ki je katolik, kakor Slovenec, ki je liberalec!» Borba se je začela, ljuta borba, kakor je zgodovina kranjska še ni poznala. Proti kapitalu, proti cerkvi in proti vladi se je morala boriti naša takrat majhna stranka ne za svoje interese, nego za interese našega naroda. In zmagala je. In zmagala bo prejalše na celi črti proti propalemu klerikalizmu. Volitve III. razreda, v I. in II. klerikalci nimajo itak ničesar, so dokazale, da danes klerikalizem na Jesenicah nima prave zaslombe več. Skoro 100 volilcev, ki bi bili v slučaju tajnih volitev z nami volili, ni prišlo, ker so se sramovali klerikalno voliti, od 283 volilcev, ki so klerikalno volili, pa je dal gosp. ravnatelj Luckmann čez 200; od teh je bilo najmanj 100 nemških Los von Romovcev, katere so nagnala tovarna in tuja podjetja v boj proti naši stranki. Ti so prišli voliti župnika Zabukovca, in potem, ko so se odstranili od volilne mize — pljunili. Tako je bil izvoljen v III. razredu župnik Zabukovec s svojo kliko. Naši možje pa, 190 na število, prišli so brez upa zmage na volišče, in prepričani, da bodo podlegli, čakali so od 9. zjutraj do 9. zvečer in — volili. In ta zavednost je našla pri Nemcih občudovanje, klerikalcem pa je zaprla sapo. Z ozirom na to, da se že tekom enega leta razmere na Jesenicah korenito spremenijo in da bo v treh letih situacija v vseh treh razredih precej drugačna, in ker je zelo verjetno, da bo, kakor smo iz zanesljivega vira čuli, takrat tudi v strokovnem društvu na Savi vse nekako bolj rdeče zgedalo, in ko ima naša stranka kot najmočnejša stranka sedaj skoro dvakrat toliko strankarsko zanesljivih mož v odboru, kakor klerikalci nezanesljivih (saj v teku časa se bo videlo) — so si klerikalci izmislili: Kaj pa če bi tvorili sedaj slovensko večino v odboru. Neke kreature so našim odbornikom to namigavale, «češ — bodimo sedaj zopet prijatelji, pa dajmo skupno Nemce, saj smo Slovenci!» Ali jih je Zabukovec poslal, ne vemo, slutimo pa to, ker je ta človek v neki zadnjih svojih notic čenčal, da ima sedaj po volitvi proste roke. Torej tako! Leto in dan ste se borili z infernalno zlobnostjo proti narodni ideji, in sedaj, ko ste bili tepeni, ste zopet bratje Slovenci, če pustimo mi svojo stranko ter jo podamo klerikalizmu, da se boste zopet lahko med posestniki šopirili, če vam danes ali jutri na Savi sape zmanjka. Hinc illae lacrimae? Vaš sovražnik vam je rešil življenje, in ker prihodnjic «ab hoste (salutem)» nimate več pričakovati, hočete ga izdati in iskati pri nas spasa, vi, ki ste nas izdali! No, za to «slo-

vensko ljudsko» prijaznost se vam zahvalimo. In ker smo očitno in javno rekli, da volilcem g. Luckmanna ni več všeč iti s črnuhi, ter da smo pripravljene se z nemškimi svobodomiselnimi odborniki pobotati glede delovanja v prid napredka naše občine, rohni sedaj isti «Slovenec», ki je leto in dan ruval proti edini slovenski stranki na Jesenicah, ki je proti njej poklical tudi na pomoč tudi vlado, da ji je vzela en cel njej pripadajoč razred — niti klerikalcem v prid nego — Nemcem, — na nas z izdajalci — Judeži lškarjoti! Torej klerikalci so z Nemci v eni falangi volili — mi pa smo — narodni hinarci! Zakaj? Zato, ker ne damo polovice odbora zato, da bi rešaval moralne propalice.

Narodno-napredna stranka na Jesenicah stoji in bo — zapomnite si dobro — vedno stala na stališču, da s klerikalci nikdar in pod nobeno ceno ne bo paktirala, bodisi da je potem na Jesenicah župnik Zabukovec ali kdo drugi. In na Jesenicah ste svojo pravo barvo pokazali in vi ste krivi, da je nastal med nami nepremostljiv prepad, da mi kot svobodomiselni Slovenci z vami nimamo nobenega vprašanja skupnega, ne gospodarskega, ne kulturnega, ne narodnostnega. Boj do istrage! To je naše geslo in bo ostalo naše geslo, dokler dihamo! Po tem se ravnajte, pa glejte, da ne opešate, pri nas ni pardona za vas! Eventuelne posledice nas pustijo popolnoma hladnokrvne. Zapomnite si pa, da boste enkrat dobili plačilo, katero ste zaslužili, če danes ne, pa jutri, ker mi znamo držati besedo, kakor ste dosedaj skusili. — Ta članek je pomotoma že par sobot izostati moral vsled preobilnega družega gradiva.

Novičar.

Volitev jeseniškega župana so dne 2. maja napredni odborniki vnovič onemogočili. Zabukovec s svojo trdo bučo buta ob steno in kljub temu, da je pri zadnjih volitvah tako imenitno pogorel, hoče imeti župana, katerega bi lepo vodil na vrvi. Kot prvega svetovaleca postavlja razupitega pisarja Pongraca, ki je največji hujskač v občini in ima precej masla na glavi. Našega uredništva še sedaj ni tožil, ko smo mu očitali precej delikatnih stvari. Tak človek naj bi bil prvi svetovalec v jeseniški občini! Jeseniškim naprednim odbornikom vnovič svetujemo, naj se krepko drže začrtane poti in naj prekrižajo vedno račun izdajalskemu popu Zabukovcu in njegovemu petolizniku, zakupniku «svobodne ljubezni» Pongračku. Naravnost škandal bi bil, ko bi se dali terorizirati takim judežem in neznačajnežem.

Otvoritev nove železnice. Listi poročajo, da je sedaj določeno, da bo stekla nova železnica z Jesenic v Trst, dne 15. julija. Pri otvoritvi bo navzoč tudi cesar,

ki se potem odpelje k velikim vojaškim vajam ob jadranskem morju.

Iz Rateč. «Fest» fante imamo v Ratečah na Gorenjskem. Izmed 19. so jih potrdili k vojakom 10. Res, slovenska kri nikjer ne «fali»!

Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani je prejela v korist otroškemu vrtcu na Savi pri Jesenicah dve novi pokroviteljini: 1.) Tomo Potočnik, župnik na Breznici, je daroval 200 K ter se prišteje pokroviteljem moške podružnice v Radovljici. 2.) Ljubljanski bogoslovci 1906 l. so položili domovini na altar 200 K, ki so jih zložili deloma v minulem, deloma v tekočem šolskem letu. Zavzemali bodo št. 53 med pokrovitelji prve ljubljanske podružnice. Zastopal jih bo g. Ivan Pogačar. Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda s posebnim veseljem beleži navdušenje teh mladih gospodov za narodno vzgojo slovenskih otrok, katerim kmalu sami postanejo učitelji in vzgojitelji. — Dalje je prejelo podpisano vodstvo volilo 100 K, ki jih je v oporoki zapustil družbi sv. Cirila in Metoda v Ljubljani preprost mož izmed naroda, † Jožef Lipovec, po domače Markelj, posestnik pri sv. Križu nad Jesenicami. Srčna hvala vsem darovateljem. Živeli nasledniki!

Za Aljažev dom v Vratih razpisuje slovensko planinsko društvo službo oskrbnice. Ponudbe je poslati osrednjemu odboru slovenskega planinskega društva v Ljubljani do 20. maja t. l.

Ministrstvo za notranje zadeve je darovalo za pogorelce v Ratečah 10.000 K.

Z velikansko električno napravo pri Žerovnici (Mostah) bodo najbrže še letos pričeli, ker so odstranjene do malega vse ovire, ki so jih delali nekateri vodni interese. Že se oglašajo polno obrtnikov in trgovcev, ki mislijo napraviti kak dobiček ob času gradbe, ker se pričakuje ogromna množica delavcev.

* * *

Skrivnosten dogodek babice. V ogrskem mestecu Njiregyháza je doživela neka babica sledečo dogodbo: Prišel je k njej neki zelo lično opravljen gospod in jo pozval, naj gre z njim, ker leži njegova sorodnica v porodniških bolečinah. Babica je šla z njim in sta se v kočiji peljala v grad, oddaljen kako uro od mesta. Babica stopi v grad in peljejo jo v sobo, kjer je ležala na porodniški postelji 16 letna deklica. Vsi navzoči v gradu so imeli krinke na obrazu in babica je takoj slutila temne reči. Eden navzočih pa ji je zagrozil s samokresom, češ, da jo takoj ustrelji, ako ne pomaga pri porodu. V teku noči je deklica povila dečka. V grozo babice pa je eden navzočih novorojenčka na mestu prebodel z bodalom. Žena je za svoje delo dobila 500 kron. Zagrozili so ji še enkrat s smrtjo, ako da policiji kake podatke. V isti kočiji so jo nato prepeljali v mesto nazaj. Ker jo je pekla vest, je dogodek naznanila policiji, ki sedaj poskuša razjasniti skrivnostno zadevo.

Sprejme se takoj

Krojaški vajenec

v krojaškem salonu Ivana Magdića v Ljubljani, Miklošičeva cesta št. 10, na 68-2 sproti hotela «Union».

Lekarna

pri Mariji Pomagaj

☉ v LITJI ☉

priporoča sledeča izvrstna in že mnogo let preizkušena zdravila:

Protinski ali udov cvet olajša bolečine v križu, rokah in nogah ter krepi telo po dolgi hoji in težkem delu. — Stekl. 80 v., tucat 8 K.

Želodečne kapljice lahko odvajajo, vzbujajo slast do jedi, raztvorjajo sliz in krepe želodec. — Steklenica 40 vin., tucat 4 K, 3 tucati le 10 kron, 5 tucatov 16 kron poštine in zavojnine prosto.

Litijski prsni sok ali sok zoper kašelj pomešan s podfosforno-kislim apnenim železom. — Steklenica 1 K, tucat 10 K, 2 tucata 19 K poštine in zavojnine prosto.

Odvajalne kroglice ne bi se smelo pogrešati v nohenem gospodinjstvu; osvedočile so se pri zaprtju človeškega telesa in težki prebavi. — V skatulkah po 40 vin., en zavoj s 6 skatulkami 2 K.

Kapljice zoper krč ublažujejo krč, oživljajo, krepe in pomirjajo želodec. — Steklenica 50 vin., tucat K 4-60.

Tinktura zoper kurja učesa odstrani kaj hitro mučna kurja očesa, bradavice, žulje in ozeblino. — Steklenica 70 vin., tucat 7 K.

Gg. kmetovacem priporočam posebno dobro znano živinsko in prašičevo stopo, ki služi obenem kot zdravilo in je poleg tega tudi dobro znan redilni pri pomoček. Ako hočete imeti lepo, pitano in zdravo živino, poslužujte se edino priporočljivega mojega praška «Svilin». — 1 zavoj 60 vin., 5 zavojev K 2-40, 10 zavojev K 4-60 in zavojnine prosto. — Trgovcem se dovoljuje zdaten popust.

Dalje so v zalogi vedno sveža homeopatična in tudi vsa tu- in inozemska zdravila.

Zdravila se razpošiljajo takoj vsak dan sveža po pošti na vse kraje. Zahvalna in pripoznalna pisma dohajajo vsak dan in so draže volje na razpolago. Pismena naročila z dežele prosim naslovljati 46-3

lekarna Mr. Ph. Janko Brill v Litiji
založnik c. kr. državnih uradnikov.

Posamezne številke «Gorenjca»

prodajajo po 10 vin. v

Škofji Loki g. M. Žigon, trafikar, glavni trg;

Radovljica g. Oton Homann, glavni trafikar;

Jesenica g. Jakob Mesar, gostilničar in posestnik;

Hrušica g. Štefan Podpac, trgovec;

Bohinjski Bistrica g. M. Grobotek, trgovec;

Kamniku g. Marija Ažman, trafikar.

Josip Pogačnik

krojaški mojster

Radovljica št. 41

Jesenice št. 20

priporoča cenjenemu občinstvu svojo delavnico v izdelovanje vrst oblek za gospode, uradniških uniform, salonskih, turistovskih in kolesarskih oblek in ogrinjal ter havelokov. Vedno bogata zaloga angleškega, francoskega in brnskega sukna. Naročila se izvršujejo po najnovejšem kroju točno in poceni. Tudi se sprejemajo popravila. Za dobro in natančno mero se jamči. Specijalist v izdelovanju frakov in salonskih oblek. Istotam se dobe tudi vsakovrstni dežniki in solnčniki najboljšega izdelka ter se sprejemajo tudi popravila. 80-46

M. Vidic

izdelovalec sodavice, malinovega soka in pokalic (kraherl)

v Lescah na Gorenjskem

priporoča svoje izdelke. 29-51

Postrežba točna. Cene nizke.

Skrb vsake gospodinje je posvečena družinski blaginji!

Kathreinerjeva Kneippova sladna kava

Je po Kathreinerjevem načinu svojega prokuvanja okusna, zdravju v prospeh in poceni, ima torej neprecenljive prednosti za vsako gospodinjstvo!

Poudarjajte pri nakupovanju izrečno ime Kathreiner in zahtevajte le izvirne zavoje z varstveno znamko župnik Kneipp.

Kaj je **SEYDLIN?**

Priznana najboljša, po najnovejših izkušnjah higenije sestavljena in večkrat odlikovana kozmetična

ustna voda.

Dobiva se pri gg. I. Krašovicu, A. Trevnu ter gospej Jerici Morič.

Izdelovalec: O. Seydl, Ljubljana, Špitalske ulice 7. 76-28

Pivovarna

G. Auer-jevih dedičev

v Ljubljani

priporoča slavnemu občinstvu in spoštovanim gostilničarjem svoje izborno

marčno in na bavarski način varjeno pivo

v prid družbi sv. Cirila in Metoda

